JACOB WESTERBAEN (OCKENBURGH)
AAN CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)
1/11 JANUARI 1656
5445

Antwoord op Huygens' brief van 28 december 1655 (***5442***).
Samenvatting: Westerbaen reageert op Huygens' antwoord op de toezending van Westerbaens *Boden-brood* en gaat in op de oppositie tegen zijn *Davids psalmen*.
Bijlagen: 'Aen de Fiscael' (Westerbaen 1656; gedicht); 'In Nasonem detractorem ad imitationem Martialis' (Westerbaen 1656; gedicht).
Over een antwoord door Huygens is niets bekend.
Datering: Westerbaen dateert de brief, aangezien het een nieuwjaarsgroet is, met opzet Oude Stijl.
Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 37: brief (dubbelvel, 15x21cm, a|□-; autograaf).
Vroegere uitgave: Worp 5, pp. 248-249, nr. 5445: volledig. Worp interpreteerde de Oude-Stijl-datering 1 januari 1656 per abuis als 10 januari 1656.
Namen: Cornelis Boey; Jan Janszoon Calckman; I.A.S.; Jan Zoet.
Titels: 'Op een doll gedicht' (Huygens 1647; gedicht); *Psalmen Davids* (Westerbaen 1655); *J. van Vondelen voorloper* (I.A.S. 1655); *Boden-brood* (Westerbaen 1655).
Glossarium: oda (gezang).

Transcriptie

Salutem plurimam.

[9]Nimis me benignè largum judicasti, vir nobilissime et præstantissime, quod stulto responderim secundum stultitiam suam. Sed erat ille ex eo stultorum genere, qui, ubi suum fel et scommata et sarcasmos in aliquem conjecerint, continuò applaudunt sibi et sperant alios, qui iisdem studiis partium agitantur circa sacra, ubi plurimi cæcutiunt, mox suos suffragatores. Non videbantur hæc silentio præteriri debere et, cum aliquid reponendum esset, satius duxi 6"JV B`*"H insequi hunc BD`*D@:@<, quam perfunctoriè agere, quo infirmiores munirem contra emissarii hujus et aliorum malevolorum artes et conatus, qui odio et invidiâ persequuntur meos quantuloscunque labores, quia ipsis in simili argumento non evenit, quod sibi proposuerat poëta, qui id sibi negotii credidit primum dari populo ut placerent quas fecisset fabulas. Hi P,4D\ 6"Â B@*Â hoc agunt, ut odas meas Davidicas non calce, nec cretâ, sed aterrimo carbone notent et istius hæreseos (*à la mode qui trotte*) insimulent, in quam |b| hodie, post confectos Quinquarticulanos et *Arminianismi Anatomen* et *Exequias*, è pulpitis et suggestis horrendum fremunt 6"Â $D@<JäF4 @Ê B@4:V<J@D,H , ne, si fieri posset, seducantur et ipsi electi; parum, uti mihi quidem videtur, consentaneè suis principiis, cum isti gregi nihil demi, nihil addi possit. Fata obstant. Quis superis istis labor est, quæ cura cathedras sollicitat?

Quis perdat illum, qui perire non potest?
Quis servet illum, qui nequit servarier,
Perire cujus est inevitabile
Ex absoluto Numinis beneplacito?

Gaudeo quod tandem aliquando [10]auspicabitur poëmatum tuorum editionem typographus. Non disputabunt utique de te cordati, an hoc actum expedierit quod agis; de aliis forte hoc facient. Ego, ut hoc nunquam agere

9. Huygens aan Westerbaen, 28 december 1655 (***5442***): '*Nimis te benignè largum judicavi, vir nobilissime*, qui *stulto responderis secundum stultitiam suam.*'
10. Huygens aan Westerbaen, 28 december 1655 (***5442***): 'Vernaculas pandectas meas ... *typographus* cum ineunte *anno (quem faustum et felicem* precor) *auspicaturus est*, ut semel cum sene Catsio *hoc desinamus agere*, quod *an actum expedierit, cordati disputabunt.*'

© Rudolf Rasch, transcripties en vertalingen

https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/5445

desinas, omnino velim. Risum mihi movit lepidum epigramma tuum in istos furciferos. Vide quid ad instar illius in tenebrionem meum lusi, et me tui amantissimum benevolentiâ tuâ prosequi dignare. Vale. In Ockenburgo, ipsis Calendis Januariis Stylo Veteri, anni MDCLVI, quem tibi tuisque faustum ac felicem faxit Deus Optimus Maximus. Iterum vale et salve

à Tui Nominis cultor observatissimus
J. Westerbaen.

Vertaling

Edele heer,

U hebt mij welwillend voor te ruimdenkend gehouden, edele en voortreffelijke heer, omdat ik de [11]domme naar zijn domheid heb geantwoord. Maar hij behoorde tot dat soort van dommen die, wanneer zij hun gal en spot en laster over iemand hebben uitgestort, zichzelf onmiddellijk toejuichen en hopen dat anderen, die in beroering worden gebracht door dezelfde geestdrift voor opvattingen rond geestelijke zaken, waar velen blind rondlopen, hen spoedig zullen bijvallen. Het leek mij dat aan deze zaken niet in stilte mocht worden voorbijgegaan, en ik meende dat, wanneer er iets moest worden geantwoord, het beter was deze └voorloper┘ └op de voet┘ na te zitten dan dat oppervlakkig te doen, waardoor ik de zwakkeren zou sterken tegen de listen en lagen van deze verspieder en andere slechtwillenden, die met haat en nijd mijn inspanningen hoe gering ook achtervolgen, omdat met betrekking tot een soortgelijk onderwerp hun niet is overkomen wat de [12]dichter zich had voorgesteld, die het zijn zaak meende te zijn eerst de [13]fabels die hij had gemaakt aan het volk te geven, opdat zij zouden bevallen. Deze zijn er └met handen en voeten┘ op uit om mijn Davidische [14]gezangen niet met met kalk of wit krijt, maar met het zwartste kool te merken en om [die] te beschuldigen van die ketternij └(volgens de laatste mode),┘ waartegen └de herders┘ vandaag, nadat de aanhangers van de vijf [Remonstrantse] artikelen en de [15]ontleding en begrafenis van het Arminianisme zijn afgewerkt, vanaf de kansels en spreekgestoelten verschrikkelijk brullen └en briesen,┘ opdat niet, als het al kon gebeuren, ook de uitverkorenen zelf worden verleid, hetgeen, zoals het mij voorkomt, niet erg in overeenstemming is met hun uitgangspunten, omdat aan dit gezelschap [de uitverkorenen] niets ontrukt noch iets toegevoegd kan worden. Het lot staat het in de weg. In welke nood verkeren deze hemelingen, welke zorg beroert de kansels?

Wie verliest hem die niet ten onder kan gaan?
Wie dient hem, die niet kan worden gediend?
Wiens ondergang onafwendbaar is
Door de onontkoombare goddelijke willekeur?

Ik verheug mij dat nu eindelijk [16]de drukker is begonnen aan de [17]uitgave van uw gedichten. De verstandigen zullen zeker niet uw beslissing in twijfel trekken of het goed was te doen, wat u doet. Met betrekking tot anderen zullen zij dat misschien doen. Ikzelf zou niet anders willen dan dat u nooit ophoudt dit

11. I.A.S.
12. Cornelis Boey.
13. Een verbod op Westerbaens *Boden-brood*.
14. Jacob Westerbaen, *Davids psalmen* (Den Haag: Anthony Tongerloo, 1655).
15. Toespeling op Pierre du Moulin, *Anatome Armenianismi* (Leiden 1619).
16. Huygens aan Westerbaen, 28 december 1655 (***5442***): '*De drukker* zal met *het* nieuwe *jaar, dat ik u* toewens *goed en gelukkig te zijn, beginnen met* mijn verzamelde pennevruchten in de eigen taal, eigenlijk zoveel eer en arbeid niet waardig, zodat *we* meteen met de oude [Jacob] Cats *ophouden ons bezig te houden met* waarover *de verstandigen zullen twisten of het dienstig was om te doen.*'
17. Koren-bloemen.

© Rudolf Rasch, transcripties en vertalingen

https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/5445

te doen. Uw geestige [18]epigram over die [19]schurken doet mij lachen. Ziehier [20]wat ik in uw navolging op mijn [21]duisterling heb gerijmd, en verwaardig u mij die u goed gezind is met uw welwillendheid te achtervolgen. Gegroet. Ockenburg, 1 januari Oude Stijl van het jaar 1656, dat God voor u en de uwen voorspoedig en gelukkig moge laten verlopen. Nog een groet van

uw toegewijde vereerder
Jacob Westerbaen.

18. ‘Op een doll gedicht van Jan Soet tegens mijne Heilige daghen,’ 28 januari 1647 (Gedichten 4, pp. 120-121).
19. Jan Zoet en Jan Janszoon Calckman.
20. Jacob Westerbaen, ‘Aen de Fiscael’ en ‘In Nasonem detractorem ad imitationem Martialis’ (Worp 1886, Bijl. 4, nrs. 5-6, pp. 279-280).
21. Cornelis Boey.

© Rudolf Rasch, transcripties en vertalingen

https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/5445